

Van degeneratie naar regeneratie

Zijn coöperaties bestoft en oubollig? Op sterven na dood? Een tiental jaar geleden leek het zo, maar in de overgang van de 20ste naar de 21ste eeuw, kreeg de coöperatieve sector een nieuwe dynamiek. Ook vandaag zet die trend zich verder. Academici spreken van coöperatieve regeneratie. Wat dat precies inhoudt, vertelden ons Franky Depickere, gedelegeerd bestuurder en Hilde Talloen, hoofd Communicatie bij Cera.

OPTIMISME VAN HET FIN DE SIÈCLE

“Waar een eeuwwisseling vaak gepaard gaat met een eerder pessimistisch fin-de-sièclegevoel, roept het einde van de 20ste en het begin van de 21ste eeuw meer positieve gevoelens op als we het hebben over de coöperatieve sector. Sinds een tiental jaren neemt de populariteit van de coöperatieve ondernemingsvorm toe”, zegt Franky Depickere. “Ooit was het anders. Na een gestage bloei van meer dan 100 jaar, kwam het coöperatieve model in de jaren '80 en het begin van de jaren '90 onder druk. Soms door externe omstandigheden, soms door tekortkomingen in de werking zelf. Demutualisering – het prijsgeven van de coöperatieve identiteit – was dan ook aan de orde. Waar het

267.000 coöperatieve vennootschappen, die 163 miljoen leden verenigen en werk verschaffen aan 5,4 miljoen werknemers. Wereldwijd zijn er zelfs zo'n 800 miljoen vennoten en om en bij de 100 miljoen banen in de coöperatieve sector. Geen wonder dat coöperatieve regeneratie een actueel thema is.”

NIEUWE WIJN IN OUDE ZAKKEN

“Cera – vroeger een bank, nu een coöperatieve financiële groep – kende die evolutie ook. De inbreng van bankactiviteiten van Cera in de KBC-groep in 1998, was het ideale moment om de coöperatieve identiteit van Cera te herdefiniëren”, meent Hilde Talloen. “Cera profileert zich nu als een maatschappelijke investeerder. Rond de eeuwwisseling maakten

volgt: ‘de financiële coöperaties hebben zich ontpopt tot ondernemingen die zich engageren voor duurzame ontwikkeling. Ze blijven voeling houden met hun leden en spelen in op noden van de leden en van de samenleving. Hun aanpak kan samengevat worden als coöperatief verantwoord ondernemen, een aangepaste vorm van maatschappelijk verantwoord ondernemen’. “Het coöperatieve model zien we vandaag ook op grote schaal in de landbouw en de agro-industrie. Maar ook in de advocatuur, de gezondheidszorg, de milieusector en de inschakelingseconomie komen er meer en meer coöperaties”, merkt Hilde Talloen op.

MEMBER INVOLVEMENT

“Cera telt ongeveer een half miljoen vennoten. Het is een hele uitdaging om met hen in dialoog te gaan”, vervolgt Talloen. “Het magazine *cera@work*, de website en het e-zine zijn maar enkele van onze communicatiekanalen naar alle vennoten. Daarnaast publiceren we uiteraard een jaarverslag, organiseren we ontmoetingsdagen met de partners van de maatschappelijke projecten en Regionale en Nationale Adviesraden. Ook hier zijn we innovatief en interactief. Bij de recente emissie van onze coöperatieve aandelen hebben niet minder dan 12.000 intekenaars hun stem uitgebracht voor de ondersteuning van maatschappelijke projecten. Dit bewijst eens te meer dat de vennoten betrokken zijn bij de werking van Cera. En we gaan verder op die weg: inspraak, participatie en communicatie blijven ook in de toekomst belangrijke aandachtspunten”, benadrukt Hilde Talloen.

KLAAR VOOR MORGEN

“Coöperaties zijn natuurlijk geen wondermiddel. Het blijven ondernemingen die met beide benen in de economische realiteit staan. Zeker als het buiten stormt, hebben de coöperaties nood aan

ervaren stuurlied en een loyale achterban. Daarom ondersteunt Cera opleidingen en onderzoek op het vlak van coöperatief ondernemerschap. Hamvraag: hoe brengen we de coöperatieve principes in de praktijk? De ‘Chaire Cera en Entrepreneuriat et Management en Économie Sociale’ verricht op dit vlak baanbrekend werk, met een insteek vanuit de managementwetenschappen. Wie dacht dat de coöperatie verouderd is, kijkt te veel naar het verleden. Ze heeft vandaag alle troeven in handen om de uitdagingen van morgen het hoofd te bieden”, besluit Franky Depickere.

WERKLOOS? BEGIN JE EIGEN ZAAK!

Bijna 4 % Belgen starten met een onderneming. Dat is weinig. Nochtans bestaan er diensten en organisaties die de startende ondernemer hierbij helpen. Een activiteitencoöperatie is er een van. Kandidaat-ondernemers, die werkloos of leefloner zijn, en een zaak willen starten, kunnen terecht bij een activiteitencoöperatie. Deze zorgt voor de nodige omkadering en begeleiding bij de realisatie van hun onderneming. Is het project levensvatbaar, dan kunnen ze er aan de slag als ‘werk-ondernemer’ en krijgen gedurende 6 à 18 maanden de kans de zaak uit te bouwen, klanten te werven en winst te maken terwijl de activiteitencoöperatie zorgt voor de boekhouding, ondernemersnummer en de juridische structuur. Zo kunnen ze uitesteten of ze als zelfstandige kunnen overleven, zonder hun rechten als werkloze of leefloner kwijt te spelen. COOPAC.be overkoopt de verschillende Belgische activiteitencoöperaties. In maart 2006 werd het project ‘COOPAC in de startblokken’ gelanceerd met financiering van het Federale Staatssecretariaat voor Sociale Economie/Cel Sociale Economie en van Cera.

Meer info: www.coopac.be - www.cera.be

“Ook in de advocatuur, de gezondheidszorg, de milieusector en de inschakelingseconomie komen er meer en meer coöperaties.” – **Hilde Talloen**

niet zo ver kwam, viel toch de term ‘coöperatieve degeneratie’. Vandaag is de situatie helemaal anders. Bestaande coöperaties herbronnen zich, nieuwe coöperaties verschijnen. In de Europese Unie zijn er momenteel om en bij de

ook financiële coöperaties in de buurlanden ingrijpende transformaties door, waar de meeste versterkt zijn uitgekomen.” Het Cera Steunpunt Coöperatief Ondernemen, verbonden aan de K.U.Leuven, beschrijft deze mutatie als

▼ *Inspreek, participatie en communicatie blijven belangrijke aandachtspunten.*

© Koen Broos